

Zmiany do Prawa Komunikacji Elektronicznej

Operatorzy funkcjonują dziś w niepewności prawnej w zakresie wdrażania i stosowania klauzul modyfikacyjnych w kontraktach z abonentami. Projekt PKE zawiera regulacje w tym zakresie, które jednak wymagają doprecyzowania.

Dziś zarówno sposób wprowadzania jak i zawartość klauzul stosowanych przez operatorów jest kwestionowane przez UOKiK. Jednocześnie brak jest oficjalnych wytycznych UOKiK w tym zakresie. Prowadzone są liczne postępowania przeciwko operatorom telekomunikacyjnym i stosowane dotkliwe kary. Niezbędne jest umożliwienie operatorom wdrożenia klauzul do wszystkich umów na rynku oraz transparentne określenie wymagań.

ZWIĄZEK TELEWIZJI KABLOWYCH W POLSCE
IZBA GOSPODARCZA

PIKE

mediakom

open
allies

KIGET

KIKE PIIT

Dotkliwe kary UOKiK dla przedsiębiorców i brak wspólnych zasad dla wszystkich

Brak przewidywalności prawnej sprawia, że przedsiębiorcy i konsumenci nie wiedzą, czego od siebie wymagać i czego się spodziewać, a na rynku funkcjonują różne rozwiązania i chaos prawny. Dziś przedsiębiorca telekomunikacyjny nie ma realnej możliwości zarządzania swoją ofertą, bo nie wie, jaką interpretację prawną zastosuje UOKiK i czy oraz w jaki sposób ukarze przedsiębiorcę, uznając jego klauzulę za abuzywną lub kwestionując sposób jej wdrożenia.

Niepewność prawna pogarsza sytuację polskich małych i średnich przedsiębiorców, którzy współtworzą najbardziej konkurencyjny rynek telekomunikacyjny w EU

Trzon polskiego rynku telekomunikacyjnego tworzą mali i średni operatorzy, którym brakuje międzynarodowego zaplecza inwestycyjnego. Tworzenie prawa, które ogranicza rozwój tej części sektora obniży jego konkurencyjność, wybór dla klienta i doprowadzi do dynamicznego wzrostu cen usług telekomunikacyjnych w przyszłości. Aby temu zapobiec należy wspierać możliwości inwestycyjne sektora i równe zasady gry dla wszystkich uczestników rynku.

Ryzyko dla cyberbezpieczeństwa Polski

Brak możliwości zarządzania ofertą, reagowania na zmiany kosztów, technologii i rynku w często wieloletnich umowach doprowadzi do erozji rynku telekomunikacyjnego, obniżenia poziomu inwestycji a także zagrozi inwestycjom w bezpieczeństwo sieci, usług i infrastruktury szerokopasmowej. Obniży to też konkurencyjność sektora i wybór dla klientów.

Intencja ustawodawcy

Założeniem projektowanych przepisów art. 306-308 PKE było ujednoczenie zasad dokonywania zmian w umowach abonenckich, a co za tym idzie zwiększenie pewności prawa w relacjach przedsiębiorców i klientów. Dodatkowo, intencją stojącą za art. 78 ust. 8 wPKE było umożliwienie przedsiębiorcom wprowadzenia klauzul modyfikacyjnych do wszystkich trwających umów abonenckich, a co za tym idzie usunięcie braków wskazywanych w orzecznictwie UOKiK.

Niezbędne jest doprecyzowanie prawa

Przy obecnej treści projektu PKE i wPKE powyższe założenia nie zostaną zrealizowane. Po pierwsze, uzależnienie możliwości zmiany umowy na czas określony od zaistnienia okoliczności, której dostawca nie mógł przewidzieć, prowadzi do sporów interpretacyjnych i powiększa niepewność prawną (art. 307 PKE). Każda ze stron może mieć bowiem inną interpretację tak ogólnie określonej przesłanki. Po drugie, obecna treść art. 308 PKE nie rozwiąże problemów z akceptacją klauzul modyfikacyjnych w umowach abonenckich przez UOKiK. Spory w tym zakresie mogłyby wyeliminować wskazanie w przepisie przykładowych, zgodnych z praktyką europejską, okoliczności jakie dostawca może wpisać do umowy jako przyczyny jej zmiany. Również cel art. 78 ust. 8 wPKE nie zostanie częściowo zrealizowany, tj. w odniesieniu do umów na czas określony, które przedsiębiorca chciałby zmieniać dopiero po upływie umówionego okresu. Według obecnej treści przepisów, wprowadzenie klauzuli modyfikacyjnej do umowy terminowej mogłoby wiązać się z ryzykiem wszczęcia postępowania przeciwko operatorowi.

Regulacje w UE

Europejski Kodeks Łączności Elektronicznej, który wdrażamy w ramach PKE, traktuje zmiany umów abonenckich jako oczywiste prawo dostawcy. Art. 105 ust. 4 EKŁE nie wymaga spełnienia żadnych przesłanek przed dokonaniem zmiany umowy. Jedynym warunkiem jest umożliwienie abonentowi bezkosztowego rozwiązania umowy po otrzymaniu zawiadomienia o wprowadzonych zmianach. Analiza praktyki obowiązującej w UE pokazuje, że zmiany umów abonenckich są czymś naturalnym. W wielu krajach modyfikacja umów abonenckich jest możliwa już w oparciu o przepisy prawa. W tych krajach, gdzie przedsiębiorcy telekomunikacyjni stosują klauzule modyfikacyjne, klauzule te są proste i ogólne. Żadna z klauzul stosowanych przez wiodących dostawców nie spełniłaby wymogów UOKiK.

Zmiany do PKE i wPKE, które proponujemy:

Usunięcie niepewności prawnej po stronie polskich przedsiębiorców wymaga wprowadzenia następujących zmian i uzupełnień:

- 1) Uregulowania i ujednolicenia możliwości wprowadzenia klauzul modyfikacyjnych do wszystkich trwających umów abonenckich w art. 78 ust. 6 i 8 wPKE.
- 2) Usunięcia z art. 307 PKE wymogu, by zmiana umowy na czas określony mogła być dokonana wyłącznie z powodu okoliczności, których dostawca nie mógł przewidzieć.
- 3) Wprowadzenia w art. 308 PKE przykładowego katalogu okoliczności uzasadniających zmianę umowy na czas nieokreślony. Obecnie wszystkie takie katalogi stosowane przez polskich przedsiębiorców telekomunikacyjnych są kwestionowane przez UOKiK.
- 4) Uelastycznienia i dostosowania do preferencji konsumentów zasad zmian w umowach dokonanych na podstawie przepisów przejściowych do wymogów EKŁE oraz usunięcia nieproporcjonalnych obowiązków w tym zakresie, a także zmian i uzupełnień w art. 306 PKE.

Proponowane brzmienie punktów nr 1-3 przedstawia tabela poniżej.

Wszystkie zmiany i uzupełnienia obrazuje Załącznik nr 1 oraz strona www.tarczadlatelekomunikacji.pl.

Przepis	Stan obecny	Proponowane brzmienie
Art. 78 ust. 6 wPKE	6. Dostawca usług telekomunikacyjnych, wprowadzając zmiany warunków umowy, o której mowa w ust. 1, wynikające wyłącznie z konieczności ich dostosowania do przepisów ustawy, o której mowa w art. 1, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej, będącej trwałym nośnikiem w rozumieniu ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2023 r. poz. 2759), treść wprowadzonych zmian z wyprzedzeniem co najmniej miesiąca przed wprowadzeniem ich w życie. Dostawca usług telekomunikacyjnych informuje jednocześnie abonenta o tej zmianie, z wykorzystaniem krótkiej wiadomości tekstowej (SMS), wskazując swoją stronę internetową, o której mowa w zdaniu pierwszym, zawierającej: <ol style="list-style-type: none"> 1) odnośnik do udostępnionych przez dostawcę usług treści zmian; 2) pouczenie o prawie do wypowiedzenia umowy w przypadku braku akceptacji tych zmian, z zastrzeżeniem konieczności zapłaty roszczenia, o którym mowa w ust. 4. 	6. Dostawca usług telekomunikacyjnych, wprowadzając zmiany warunków umowy, o której mowa w ust. 1, wynikające wyłącznie z konieczności ich dostosowania do przepisów ustawy, o której mowa w art. 1, w tym wynikające z art. 306 – 307 ustawy, o której mowa w ust. 1, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej treść wprowadzonych zmian z wyprzedzeniem co najmniej miesiąca przed wprowadzeniem ich w życie oraz informację o prawie do wypowiedzenia umowy w przypadku braku akceptacji tych zmian, z zastrzeżeniem konieczności zapłaty roszczenia, o którym mowa w ust. 4.
Art. 78 ust. 8 wPKE	8. Dostawca usług telekomunikacyjnych, dokonując jednostronnej zmiany warunków umowy, o której mowa w ust. 1, w zakresie zmian określonych w art. 308 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, przedstawia abonentowi na trwałym nośniku w postaci odpowiadającej formie, w jakiej zawarta została umowa, chyba że abonent złożył żądanie określone w art. 307 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1: <ol style="list-style-type: none"> 1) treść wprowadzonych zmian, z wyprzedzeniem co najmniej miesiąca przed wejściem ich w życie; 2) informację o prawie abonenta do wypowiedzenia umowy, o której mowa w ust. 1, w przypadku braku akceptacji tych zmian, przy czym termin na realizację tego prawa nie może być krótszy niż do dnia wejścia tych zmian w życie. 	8. Dostawca usług telekomunikacyjnych, dokonując jednostronnej zmiany warunków umowy, o której mowa w ust. 1, w zakresie zmian określonych w art. 308 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, przedstawia abonentowi na trwałym nośniku: <ol style="list-style-type: none"> 1) treść wprowadzonych zmian, z wyprzedzeniem co najmniej miesiąca przed wejściem ich w życie; 2) informację o prawie abonenta do wypowiedzenia umowy, o której mowa w ust. 1, w przypadku braku akceptacji tych zmian, z zastrzeżeniem konieczności zapłaty roszczenia, o którym mowa w ust. 4, przy czym termin na realizację tego prawa nie może być krótszy niż do dnia wejścia tych zmian w życie.
Art. 307 ust. 1 PKE	1. Dostawca usług komunikacji elektronicznej może dokonać jednostronnej zmiany warunków umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej zawartej na czas określony, jeżeli konieczność wprowadzenia zmiany wynika z innych obiektywnych okoliczności niż wskazane w art. 306 ust. 1, na które dostawca usług komunikacji elektronicznej nie ma wpływu i których nie mógł przewidzieć, jeżeli możliwość wprowadzania zmiany przewidziano w treści umowy.	1. Dostawca usług komunikacji elektronicznej może dokonać jednostronnej zmiany warunków umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej zawartej na czas określony, jeżeli konieczność wprowadzenia zmiany wynika z innych obiektywnych okoliczności niż wskazane w art. 306 ust. 1, na które dostawca usług komunikacji elektronicznej nie ma wpływu, jeżeli możliwość wprowadzania zmiany przewidziano w treści umowy.
Art. 308 ust. 1 PKE	1. Dostawca usług komunikacji elektronicznej może dokonać jednostronnej zmiany warunków umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej zawartej na czas nieokreślony lub umowy, o której mowa w art. 303 ust. 1, jeżeli możliwość wprowadzania zmiany przewidziano w treści umowy, określając w umowie okoliczności, w których zmiana może nastąpić.	1. Dostawca usług komunikacji elektronicznej może dokonać jednostronnej zmiany warunków umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej zawartej na czas nieokreślony lub umowy, o której mowa w art. 303 ust. 1, w przypadku wystąpienia przewidzianych w treści umowy okoliczności, w szczególności takich jak: <ol style="list-style-type: none"> a) okoliczności określone w art. 306 ust. 1 ustawy, b) zmiana wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, c) wzrost cen towarów i usług związanych ze świadczoną usługą, d) wzrost obciążeń publicznoprawnych, e) wzrost kosztów ogólnych prowadzenia działalności i obsługi klienta, f) zmiana orzecznictwa lub zmiana interpretacji prawa wyrażona w komunikatach lub wytycznych organów administracji publicznej, w zakresie dotyczącym zasad świadczenia usługi, g) poniesienie istotnych nakładów inwestycyjnych na rozwój sieci lub zwiększenie jakości świadczonych usług, h) usunięcie z oferty usługi lub zmiana jej parametrów z powodu zmian technologicznych lub organizacyjnych.